ΑΠΟ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ

Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΔΟΛΟΦΟΝΟΥ

Ἡ συνέχεια τῆς τραγικῆς ἱστορίας τῶν Καλπουζαίων. Γιάννες καὶ Βασιλική. Ἕνας φριχτὸς ὅρκος. Τ' ἀρραβωνιάσματα καὶ ἡ ἀγανάκτησις τῶν κλεφτῶν. Ἡ Λελούδω καὶ τὸ πουκάμισο τοῦ σκοτωμένου. «Μάνα, τὴν ἀγαπῶ !...». Ἡ φωνὴ τοῦ αἵματος. Ἡ κατάρα τῆς μάνας. Ἀπὸ τὴν Ἀγέριανη στὴν Ἀράχωβα. Ὁ θάνατος τῆς Λελούδως, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Στὸ περασμένο φύλλο μας εἴδαμε τὴν τραγικώτατη δολοφονία τοῦ Δήμου Καλπούζου, ποὺ γίνηκε στὰ χρόνια τῆς Τουρκιᾶς, στὴν Ἀγόριανη τῆς Παρνασσίδος, καὶ τὴν ἀπόφασι τοῦ γιοῦ του Γιάννου Καλπούζου νὰ ἐκδικηθῆ. Συνεχίζουμε τὴν ἐνδιαφέρουσα αὐτὴ τραγωδία.

Ὁ νεαρὸς κλέφτης, μπροστὰ στὴν ὠμορφιὰ τῆς κόρης τοῦ δολοφόνου Βασιλικῆς, στάθηκε νικημένος, ἐμβρόντητος. Ἔξαφνα ὅμως ἀπὸ μακρυά, ἐνόμισε πὼς ἀκούει, γιὰ μιὰ φορὰ ἀκόμη, τὴ φοβερὴ φωνὴ τοῦ δολοφονημένου πατέρα του, νὰ βγαίνη ἀπὸ τὸ κοιμητήριο τοῦ χωριοῦ.

— Γιάννο, παιδί μου... τὸ αἷμα μου !...

Συγχρόνως ἕνα ἀπόμακρο σφύριγμα ἀκούστηκε. Ἦταν τὸ συνθηματικὸ σφύριγμα τῶν συντρόφων τοῦ Γιάννου, ποὺ περίμεναν στὸ λόφο, καὶ ποὺ ἐσήμαινε :

— Γρήγορα, Γιάννο, γιατί μᾶς πῆρε ἡ αὐγή !...

Τότε ὁ Γιάννος ἔκανε μιὰ κίνησι νὰ ὁρμήση μέσα στὸ σπίτι καὶ νὰ σφάξη τὸ Λάζο, ἀλλ' ἡ Βασιλικὴ ἐπρόφτασε, τὸν ἀγκάλιασε σφιχτὰ καὶ κρεμάστηκε ἀπάνω του, λέγοντας :

— Γιάννο μου, τὸν πατέρα μου ! Λυπήσου με !...

Καὶ τοῦ φιλοῦσε τὰ χέρια, τὸν ἔσφιγγε δυνατά. Ὁ νεαρὸς κλέφτης ἔννοιωθε τὰ φιλιὰ ἐκεῖνα καὶ τὰ χάδια ὥς τὶς βαθύτερες ἴνες τῆς καρδιᾶς του καὶ μαλάκωνε, γινόταν σὰν ἀρνάκι. Δὲν ἄκουγε πειὰ οὔτε φωνὲς τάφου, οὔτε συνθηματικὰ σφυρίγματα, δὲν ἀφουγκραζόταν παρὰ τὴν ἐξαισία μουσικὴ τοῦ ἔρωτος ἀπὸ τὰ κοραλλένια χείλη τῆς Βασιλικῆς. Καὶ τὸ φεγγάρι ἔπλεκε, γύρω ἀπὸ τὰ νεαρά τους κεφάλια, στεφάνια φωτός...

Τότε ὁ νέος ἀναστέναξε καὶ εἶπε :

— Καλά... Θὰ γίνη τὸ θέλημά σου, Βασιλική... Μὲ νίκησες, εἶμαι δικός σου, στὸ αἷμα τοῦ πατέρα μου τὸ ὁρκίζουμαι !...

— Κι' ἐγὼ δική σου, Γιάννο, στὴ ζωὴ τοῦ πατέρα μου ! ἀποκρίθηκε ἡ κόρη.

Μὲ τὶς δυὸ αὐτὲς φράσεις ἦταν σὰν ν' ἄλλαξαν δαχτυλίδια ἀραβῶνος... Ἀλληλοκρατούμενοι ἀπὸ τὰ χέρια, μπῆκαν στὸ σπίτι... Τὴν ὥρα ἐκείνη ὁ γέρο Λάζος ἦταν ξαπλωμένος σ' ἕνα μεντέρι καὶ τὸν εἶχε πάρει ὁ ὕπνος. Πετάχτηκε τρομαγμένος καὶ βλέποντας τὸν ἀρματωμένο κλέφτη, τοῦ εἶπε :

— Καλοῦζο, ἂν ἤρθες γιὰ καλὸ πές μας το, κι' ἂν πάλι ἤρθες γιὰ κακό, πές μας το γιὰ νὰ τὸ ξέρουμε !... Ἕνα μόνο σοῦ λέω : Γιὰ τὸ σκοτωμὸ τοῦ μακαρίτη τοῦ πατέρα σου δὲν φταίω ἐγώ... Ἂς ὄψονται οἱ Τοῦρκοι !...

Ὁ Γιάννος Καλπούζος, σκύβοντας τὸ κεφάλι ἐδέχτηκε τὴν ἐξήγησι αὐτή, ἀπεκάλεσε τὸ γέρο Λάζο πατέρα του καὶ γιὰ νὰ γίνη τέλεια ἡ συμφιλίωσις ἐζήτησε νὰ τὸν ἀραβωνιάση μὲ τὴν κόρη του τὴ Βασιλική.

Γεμάτος χαρὰ ὁ Λάζος, ποὺ φτηνὰ τὴν ἐγλύτωνε, ἀγκάλιασε τὸν Γιάννο καὶ τὸν ὠνόμασε παιδί του. Ἔτσι πειὰ καὶ ἡ Βασιλικὴ καὶ ὅλα τοῦ Λάζου τὰ χωράφια κι' ὅλο του τὸ βιός, ἦταν δικό του !

Καὶ ὁ γέρο Λάζος, πάνω μάλιστα στὸν ἐνθουσιασμό του, τρέχει καὶ φέρνει ἕνα ἀργυρομάνικο μαχαῖρι. Ἦταν ἡ περίφημη Λελούδω, τὸ μαχαῖρι τοῦ Δήμου Καλπούζου, μὲ τὸ ὁποῖο τὸν ἐσκότωσαν, καὶ πού, μετὰ τὸ φόνο, τὸ εἶχε πάρει ὁ Λάζος ;

— Νά ! ἐφώναξε ὁ γέρο Λάζος, σ' αὐτὸ τὸ μαχαῖρι, ποὺ ἦταν τοῦ πατέρα σου, νὰ ὁρκιστοῦμε καὶ οἱ δυὸ πὼς θὰ ἐκδικηθοῦμε τὸ θάνατό του, σκοτώνοντας τὸ Μουσταφᾶ καὶ κάθε Τοῦρκο τῆς γενιᾶς του !

Ὡρκίστηκαν κι' ἔπειτα ὁ Λάζος ἔδωσε τὴ Λελούδω στὸ Γιάννο.

Ξημέρωνε πειὰ κι' ὁ Γιάννος Καλποῦζος ἔπρεπε νὰ φύγη. Φίλησε τὴν ἀραβωνιαστικιά του καὶ πῆγε γρήγορα στοὺς συντρόφους του.

Οἱ κλέφτες ἦταν ἀγανακτισμένοι γιὰ τὴν ἄργητά του, κι' ἅμα τοὺς εἶδε ἔτσι ὁ Γιάννος δὲν ἐτόλμησε νὰ τοὺς πῆ ὅσα γίνηκαν στὸ σπίτι τοῦ Λάζου, ἀλλ' ἐπροφασίσθηκε ὅτι δὲν βρῆκε κατάλληλη τὴν περίστασι νὰ ἐκτελέση τὰ συμφωνημένα καὶ ἑπομένως ἔπρεπε ν' ἀναβάλουν τὴν ἐκτέλεσι τῆς ἐκδικήσεως. Φρένιασαν οἱ κλέφτες, κι' ὁ ἀρχηγός τους εἶπε :

— Ποῦ εἶσαι, καϋμένε Δῆμο Καλποῦζο νὰ καμαρώσης τὸ γιό σου !

Κατόπιν οἱ κλέφτες φύγανε, χωρὶς ν' ἀποχαιρετίσουν τὸ Γιάννο, τὸ θῦμα αὐτοῦ τοῦ κεραυνοβόλου ἔρωτος... Καὶ ὁ Γιάννος, ὕστερ' ἀπὸ λίγο πῆρε τὸ δρόμο, νὰ πάη στὴ σπηλιά του, στὸν Παρνασσό...

Κάτω, στὴν Ἀγόριανη, ἡ χήρα τοῦ δολοφονημένου ἐπερίμενε ν' ἀκούση τὴν τιμωρία τῶν δολοφόνων, γιατί εἶχε μάθει ὅτι ὁ γιός της καὶ οἱ ἄλλοι τῆς γενιᾶς της κατέβηκαν ἀπὸ τὰ λημέρια τους καὶ τριγύριζαν στὴν Παρνασσίδα... Ἔξαφνα, ἀπὸ στόμα σὲ στόμα διαδόθηκε στὴν Ἀγόριανη, ὅτι ὁ Γιάννος Καλποῦζος κατέβηκε νύχτα ἀπὸ τὰ βουνά, κι' ἀραβωνιάστηκε τὴν κόρη τοῦ Λάζου !

Ταράχτηκε ἡ χήρα Λελούδα, θόλωσε ὁ νοῦς της...

Ἄνοιξε τὸ παλιό, πατρογονικό της σεντοῦκι, ἔβγαλε τὸ πουκάμισο τοῦ σκοτωμένου ἀνδρός της, ποὺ ἡ βοῦλες τοῦ αἵματος κοκκινομαύριζαν ἀκόμη, ξεραμένες... Καὶ κρατῶντας το, ἡ τραγικὴ χήρα ἐπῆρε δρόμο, πρὸς τὸν ἀνήφορο τοῦ βουνοῦ, νὰ βρῆ τὸ γιό της.

Τόνε βρῆκε σὲ μιὰ κορφή, στὸ Βαρκό... Ἀπὸ τὴ θέσι ἐκείνη φαινότανε κάτω τὸ χωριὸ Καμάρα, ὅπου κατοικοῦσε ὁ Τοῦρκος Μουσταφᾶς, φαινότανε ἡ Ἀγόριανη, ἡ ἐκκλησιὰ τοῦ χωριοῦ, καὶ τὸ κοιμητῆρι... Νὰ καὶ τὸ γέρικο πουρνάρι, κάτω ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἀνοίχτηκε ὁ τάφος τοῦ Δήμου της, τοῦ ἀδικοσκοτωμένου !...

Σφουγγίζοντας τὰ μάτια της ἡ χήρα ἡ Λελούδω, εἶδε τὸ γιό της... Στεκότανε ὄρθιος, ἀκουμπώντας στὸ καρυοφύλλι του καὶ κυττάζοντας πέρα κατὰ τὴν Ἀγόριανη μὲ βλέμμα ρεμβαστικό...

Μόλις εἶδε τὴ μάνα του ὁ Γιάννος τἄχασε. Ἡ Λελούδω, ξεδιπλώνοντας τὸ ματωμένο ἐνθύμιο καὶ κουνῶντας το στὸν ἄνεμο, ἔβγαλε σπαραχτικὲς κραυγές :

— Νά ! ἔλεγε, αὐτὸ εἶνε τὸ πουκάμισο τοῦ πατέρα σου !... Δὲς τὶς βοῦλες ἀπὸ τὸ αἷμα του, οἱ φονιάδες τοὔβαλαν τὸ μαχαῖρι στὴν καρδιά !... Καὶ ἐσύ... πῶς νὰ τὸ πῆ τὸ στόμα μου ;... καὶ ἐσὺ θέλεις νὰ στεφανωθῆς τὴν κόρη τοῦ φονηᾶ !....

— Μάνα, τὴν ἀγαπῶ !..., μουρμούρισε ὁ Γιάννος σκύβοντας τὸ κεφάλι.

— Καὶ θέλεις νὰ δεχτῶ νύφη στὸ σπίτι μου τὴν κόρη τοῦ φονηᾶ τοῦ ἀντρός μου ;!... Θέλεις, ἐγὼ ἡ χήρα του, ἡ Λελούδω τοῦ Καλπούζου, νὰ πῶ συμπέθερο τὸ Λάζο τὸ φονηᾶ ;!

— Ἔτσι ἤτανε μάνα..., ἔλεγε ὁ Γιάννος, ἔτσι ἦταν γραφτό... Τί νὰ γένη ;... Δὲ μπορῶ νὰ κάνω χωρὶς τὴ Βασιλική, μάνα... Ἔχασες τὸν ἄντρα σου, θέλεις τώρα νὰ χάσης καὶ τὸ γιό σου.... Θέλεις νὰ σκοτωθῶ ;!...

Τὰ λόγια αὐτὰ ἄναψαν περισσότερο τὸν καϋμὸ τῆς χήρας. Κουνῶντας τὸ ματωμένο πουκάμισο, ἐφώναξε :

— Ἄκου, Γιάννο : Ἂν δὲν χαλάσης τὸν ἀραβῶνα μὲ τὴν κόρη τοῦ φονηᾶ, καὶ τὸ δικό σου πουκάμισο νὰ γίνη σὰν καὶ τοῦτο ! Ἔτσι νὰ γίνη καὶ μὲ

ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΕΡΡΙΚΟΣ Ο Δ'. Ο ΜΕΓΑΣ ΚΑΤΑΚΤΗΤΗΣ ΚΑΡΔΙΩΝ

Ἕνας βασιλεὺς... Καζανόβας! Ὁ γάμος του μὲ τὴν Μαργαρίτα ντὲ Βαλουᾶ. Ἡ ἐρωτικὲς κατακτήσεις του.. Πρώτη «εὐνοουμένη» του μιὰ Ἑλληνίς!... Ἡ δίς ντὲ Φοσσὲζ.... ὑποφέρει!.... Ἡ ἀναίδεια τοῦ Ἐρρίκου. Ἀντὶ μαμμῆς στέλνει τὴν βασίλισσα!... Ἔρωτες ἐπὶ ἐρώτων. Ἡ ὡραία Γαβριέλλα. Τὸ διαζύγιο. Ἡ δυὸ Βασίλισσες. Ἡ ἔντιμος κόμησσα ντὲ Ρουάν. Μιὰ μεγαλοπρεπὴς χυλόπηττα, κτλ. κτλ.

Ὁ Βασιλεὺς Ἐρρῖκος ὁ Δ'.

Ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Ἐρρῖκος Δ'. ἔζησε μιὰ ζωή, γεμάτη ἀπὸ τόσες καὶ τόσες ἐρωτικὲς περιπέτειες, ὥστε πολλοὶ ἱστορικοὶ τὸν χαρακτήρισαν ὡς ἕναν ἔκφυλον ἄνθρωπο. Τὸ ἴδιο μποροῦμε νὰ ποῦμε καὶ γιὰ τὴν πρώτη γυναίκα του, τὴν περίφημη Μαργαρίτα ντὲ Βαλουᾶ. Ἀπὸ τὴν ἄποψη λοιπὸν αὐτή, ἀποτελοῦσαν κι' οἱ δύο τους ἕνα ταιριαστὸ ἀντρόγυνο. Καὶ τὸ πιὸ παράξενο εἶνε, ὅτι καὶ οἱ δύο τους ἀγαπιόντουσαν πολύ. Θὰ διηγηθοῦμε λοιπὸν ἐδῶ μερικὲς ἀπὸ τὶς περιπέτειες αὐτοῦ τοῦ βασιλέως, τὶς πιὸ ἐνδιαφέρουσες καὶ τὶς πιὸ χαρακτηριστικές.

Ὁ Ἐρρῖκος Δ'. παντρεύτηκε πολὺ νέος. Μὰ ἀπὸ τὴν πρώτη μέρα τοῦ γάμου του, ἄρχισε νὰ ἐκλέγη τὶς «ε ὐ ν ο ο ύ μ ε ν έ ς» του ἀπὸ τὴν ἀκολουθία τῆς βασιλίσσης συζύγου του, ἡ ὁποία, φυσικά, περιελάμβανε σπάνιες κι' ἐξαιρετικὲς καλλονές.

Ἡ πρώτη-πρώτη εὐνοουμένη τοῦ βασιλέως Ἐρρίκου Δ'. ἦταν μιὰ κόρη ἑλληνικῆς καταγωγῆς, ἡ ὡραιοτάτη δεσποινὶς Νταγιέλ. Ἡ ἑλληνίδα ὅμως αὐτὴ δὲν μπόρεσε νὰ κρατήση γιὰ πολὺν καιρὸ τὴν καρδιὰ τοῦ Ἐρρίκου Δ'., ὁ ὁποῖος σὲ λίγον καιρὸ ἔδειξε τὴν προτίμησί του σὲ μιὰ ἄλλη ἀριστοκράτιδα, τὴν δεσποινίδα ντὲ Φοσσέζ.

Γιὰ τὴν τελευταία αὐτή, οἱ βιογράφοι τοῦ Ἐρρίκου Δ'. ἀναφέρουν τὴν ἑξῆς ἐξωφρενικὴ πράγματι λεπτομέρεια: Ἐννέα μῆνες μετὰ τὶς σχέσεις της μὲ τὸν βασιλέα, ἡ δίς ντὲ Φοσσὲζ κατελήφθη μιὰ νύχτα ἀπὸ τὶς ὀδύνες τοῦ τοκετοῦ! Φώναξε λοιπὸν τὸν γιατρὸ τῶν ἀνακτόρων, καὶ τὸν ἔστειλε νὰ εἰδοποιήση τὸν Ἐρρῖκο Δ'. Ὁ γιατρὸς ἔσπευσε πράγματι νὰ εἰδοποιήση τὸν βασιλέα, ὁ ὁποῖος δὲν ἐδίστασε καθόλου νὰ πάη νὰ ξυπνήση... τὴ γυναίκα του καὶ νὰ τῆς πῆ:

— Ἀγαπημένη μου, σοῦ ἔκρυψα ἴσαμε σήμερα κάτι, τὸ ὁποῖο πρέπει τώρα νὰ σοῦ ἐξομολογηθῶ. Σὲ παρακαλῶ νὰ μὲ συγχωρήσης, μὰ κάνε μου τὴ χάρι νὰ τρέξης ἀμέσως κοντὰ στὴ Φοσσέζ, ἡ ὁποία ὑποφέρει αὐτὴν τὴ στιγμή. Ἐλπίζω ὅτι, στὴν κατάστασι ποὺ βρίσκεται, θὰ θελήσης νὰ ξεχάσης τὸ τί ἔχει συμβῆ καὶ νὰ τὴ βοηθήσης ὅσο μπορεῖς!

Καὶ πραγματικά, ἡ Μαργαρίτα ἔτρεξε κοντὰ στὴ λεχὼ καὶ τὴν περιποιήθηκε σὰν ἀδελφή της!

* * *

Μερικὰ χρόνια πέρασαν ἀπὸ τότε, καὶ ὁ Ἐρρῖκος Δ' πολλαπλασίαζε διαρκῶς τὶς εὐνοούμενές του. Ἀγάπησε τρελλὰ τὴν Καρλότα ντὲ Ἐσσάρ, ἀπὸ τὴν ὁποία ἀπέκτησε δυὸ κόρες, ἔπειτα τὴν Μαρτίνα Μονταγιοὺ κι' ἔπειτα τὴ Γαβριέλλα ντ' Ἐστρέ, ἀπὸ τὴν ὁποία ἀπέκτησε δυὸ γιουούς...

Ἡ τελευταία αὐτὴ ἐνέπνευσε στὸν βασιλέα ἕνα πολὺ δυνατὸ αἴσθημα. Κι' ὁ Ἐρρῖκος εἶχε ἀρχίσει νὰ σκέπτεται νὰ διαζευχθῆ τὴ Μαργαρίτα, γιὰ νὰ κάμη τὴν Γαβριέλλα νόμιμη γυναίκα του. Τὸν πρόλαβε ὅμως ὁ θάνατός της, γιατί ἡ ὡραία Γαβριέλλα ἀρρώστησε ἔξαφνα καὶ πέθανε.

Μερικοὶ λένε ὅτι τὴν ἐδηλητηρίασαν οἱ αὐλικοὶ ποὺ δὲν ἤθελαν αὐτὸ τὸ γάμο.

Ἡ βασίλισσα Μαργαρίτα, ἡ ὁποία ἐπίσης σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα εἶχε ζήσει μιὰ ἐξαιρετικὰ περιπετειώδη ἐρωτικὴ ζωή, κατέληξε ἔπειτα ἀπὸ τὰ τόσα σκάνδαλα τοῦ συζύγου της, στὴν ἀπόφασι τοῦ διαζυγίου. Ὅταν ὅμως ἔστειλε νὰ ἀνακοινώσουν τὴν ἀπόφασί της στὸν βασιλέα, ἐκεῖνος εἶχε τὸ θράσος νὰ πῆ:

— Ἄ! τὴ δυστυχισμένη, ξέρει πολὺ καλὰ ὅτι ἐγὼ τὴν ἀγαποῦσα καὶ τὴν ἐκτιμοῦσα πάντοτε, ἐνῶ ἐκείνη ποτὲ δὲν μὲ εἶχε ἀγαπήσει ἐμένα!

Δέχτηκε ὡστόσο τὸ διαζύγιο, διέταξε μάλιστα ἡ Μαργαρίτα νὰ διατηρήση τὸν τίτλο τῆς βασιλίσσης καὶ τῆς δουκίσσης ντὲ Βαλουᾶ. Λίγον δὲ καιρὸ ἔπειτα παντρεύτηκε τὴν περίφημη Μαρία τῶν Μεδίκων.

Γιὰ κάμποσον καιρό, ἡ Μαργαρίτα εἶχε ἀποσυρθῆ σὲ ἕνα μακρυνὸ χτῆμα της, ἔπειτα ὅμως ἐξεδήλωσε ἔξαφνα τὴν ἐπιθυμία νὰ ξαναγυρίση στὴν Αὐλή. Εἰδοποίησε λοιπὸν σχετικῶς τὸν βασιλέα, ὁ ὁποῖος ἀνησύχησε γι' αὐτὸ πολύ, γιατί σκεφτότανε, ποιὰ θὰ ἦταν ἡ συμπεριφορά της ἀπέναντι τῆς δευτέρας γυναίκας του, τῆς Μαρίας τῶν Μεδίκων. Δὲν μποροῦσε ὅμως καὶ νὰ μὴ δεχθῆ τὴν Μαργαρίτα στὴν Αὐλή, διότι ὁ ἴδιος τῆς εἶχε ἀφήσει τὸν τίτλο τῆς βασιλίσσης.

* * *

Ὅταν ἡ Μαργαρίτα ἔφτασε στὴν πρωτεύουσα, πῆγε, ὅπως τῆς εἶχε ὁρίσει ὁ αὐλάρχης, στὸν βασιλικὸ πύργο τοῦ Λούβρου. Ἐκεῖ τὴν ὑπεδέχθη ὁ νεαρὸς δοὺξ τῆς Βανδόμης, ἐξώγαμο τέκνο τοῦ βασιλέως καὶ τῆς Γαβριέλλας ντ' Ἐστρέ, ὁ ὁποῖος τὴν περιποιήθηκε μὲ τόση λεπτότητα, ὥστε ἡ Μαργαρίτα ἔγραψε τὴν ἑπομένη ἐπιστολὴ στὸν βασιλέα: «*Μόλις ἰδῆ κανεὶς τὸν μικρὸ δοῦκα, καταλαβαίνει ἀμέσως ὅτι εἶνε βασιλικῆς καταγωγῆς, τόσο ἀπὸ τὴν ὀμορφιά του ὅσο καὶ ἀπὸ τὸ πνεῦμα του, τὸ ὁποῖο εἶνε πολὺ ἀνώτερο ἀπὸ τὴν ἡλικία του!*»

Τὴν μεθεπομένη ἡ Μαργαρίτα πῆγε στὰ ἀνάκτορα. Ὁ Ἐρρῖκος Δ'. κατέβηκε ὥς τὴ μέση τῆς αὐλῆς γιὰ νὰ τὴν ὑποδεχθῆ, ἐνῶ ἡ Μαρία τῶν Μεδίκων, ἡ δεύτερη γυναῖκα του, περίμενε στὴ σκάλα τῆς μεγάλης εἰσόδου.

Ἡ Βασίλισσα Μαργαρίτα ντὲ Βαλουᾶ.

Ἀπ' ἐδῶ πειὰ καὶ πέρα ἀρχίζει μιὰ σειρὰ περιέργων περιστατικῶν, ποὺ δείχνει πόσο ἀνώμαλος τύπος ἦταν ὁ βασιλεὺς Ἐρρῖκος Δ'. Γιατί μιὰ καὶ δέχτηκε τὴν βασίλισσα Μαργαρίτα στὴν Αὐλή, ὁ Ἐρρῖκος ζοῦσε πειὰ καὶ μὲ τὶς δυὸ βασίλισσες!... Ἕνας βιογράφος τοῦ Ἐρρίκου Δ'. διηγεῖται ὅτι συχνὰ ὁ βασιλεὺς ἔμενε στὸ ἴδιο δωμάτιο μὲ τὶς δυὸ γυναῖκες του καὶ μὲ τὸ διάδοχο, τὸν ὁποῖο τοῦ χάρισε ἡ δεύτερη ἀπ' αὐτές. Συνομιλοῦσαν δὲ μὲ εὐθυμία καὶ μὲ οἰκειότητα, σὰν νὰ εὕρισκαν τὸ πρᾶγμα ἐντελῶς φυσικό!

Μὰ δὲν εἶνε αὐτὸ μονάχα. Ὁ Ἐρρῖκος Δ'. δὲν ἔπαυσε νὰ ἔχη καὶ τὶς εὐνοούμενές του. Εἶνε περιττὸ νὰ ἀναφέρουμε τὰ ὀνόματα ὅλων. Δὲν μποροῦμε ὅμως νὰ ἀποσιωπήσουμε ἰδιαιτέρως μιὰ ὡραιοτάτη αὐλική, τὴν περίφημη Πωλέττα, ἡ ὁποία εἶχε ξετρελλάνει ἐπὶ ἕνα διάστημα τὸν ἐρωτολήπτον αὐτὸν βασιλέα. Ἔπειτα ὁ Ἐρρῖκος Δ'. ἄρχισε νὰ κυνηγᾶ τὴν πριγκήπισσα Καρλόττα ντὲ Κοντέ, ἴσαμε τὴ Φλάνδρα, ὅπου ὁ ἄμοιρος ὁ ἄντρας της ἀναγκάσθηκε νὰ φύγη μαζύ της, γιὰ νὰ τὴ σώση ἀπὸ τὸ πάθος τοῦ βασιλέως του!

Ἔπειτα ἀπ' αὐτήν, ὁ Ἐρρῖκος Δ'. ἀφιερώθηκε σὲ μιὰ ἁπλῆ ἀστή, κόρη ἑνὸς πλουσιωτάτου τραπεζίτου τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Μὰ θὰ ἦταν ἀδύνατο νὰ συνεχίσουμε αὐτὸ τὸ ἀτέλειωτο ἐρωτικὸ κομβολόγι. Μεγάλες κυρίες τῆς Αὐλῆς, ἁπλὲς γυναῖκες τοῦ λαοῦ, καλόργρηες ἀκόμη, ἡ μιὰ δεχότανε τὴν ἄλλη, ὥς τὴν ἡμέρα ποὺ πέθανε δολοφονημένος ὁ ἔκφυλος αὐτὸς βασιλεύς. Οἱ ἱστορικοὶ καὶ οἱ βιογράφοι του δὲν ἀναφέρουν παρὰ μιὰ μονάχα τίμια γυναῖκα, ἡ ὁποία ἀπέκρουσε τὶς προτάσεις του, τὴν κόμησσα ντὲ Ρουάν.

— Μεγαλειότατε, εἶμαι πολὺ ταπεινή, ὥστε νὰ μὴν μπορῶ νὰ γίνω γυναῖκα σας καὶ πολὺ εὐγενὴς ὥστε νὰ μὴν μπορῶ νὰ γίνω φίλη σας! εἶπε στὸν Ἐρρῖκο ἡ ὑπέροχη αὐτὴ γυναῖκα, ὅταν τῆς ἐξεμυστηρεύθη τὸν ἔρωτά του.

Καὶ ὁ Ἐρρῖκος, ὁ μαθημένος νὰ κατακτᾶ εὔκολα γυναικεῖες καρδιές, ἔφαγε τὴν... χυλόπηττα καὶ τὴν χώνεψε, χωρὶς νὰ πῆ λέξι...

τὸ δικό σου γιαταγάνι. Λέγοντας τὴ φριχτὴ αὐτὴ κατάρα, ἡ χήρα δὲν ἤξερε ὅτι ὁ γυιός εἶχε ἀπάνω του τὴ μάχαιρα τοῦ πατέρα του, τὴ Λελούδω, ποὺ τοῦ τὴν εἶχε δώσει ὁ γέρο Λάζος.

Ἔπειτα ἡ χήρα, μὲ κλάψες καὶ κατάρες, ἐπῆρε πάλι τὸ δρόμο γιὰ τὴν Ἀγόριανη... Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη τὸ πένθος της γίνηκε βαρύτερο... Νύχτα-μέρα μοιρολογοῦσε τὸν ἄντρα της καὶ καταριότανε τὸ γυιό της... Ἔγινε πετσὶ καὶ κόκκαλο... Δὲν ἤθελε πειὰ νὰ ζῆ στὴν Ἀγόριανη, ὅπου ζοῦσε καὶ ὁ φονηᾶς μὲ τὴν κόρη του...

Μάζεψε λοιπὸν τὰ ρουχαλάκια της, ἐκλείδωσε τὸ σπίτι της καὶ πῆγε νὰ ζήση μὲ τὴν ἀδελφή της—χήρα κι' αὐτὴ—στὴν Ἀράχωβα... Μὰ δὲν ἐβάσταξε πολὺν καιρό. Σὲ τρεῖς μῆνες ἡ Λελούδω πέθανε καὶ τὴν ἔθαψαν στὸ ἐκκλησάκι τῶν Ταξιαρχῶν.

Ἡ τραγωδία τῆς οἰκογενείας Καλπούζου ἐσυνεχίσθη. Στὸ ἀκόλουθο φύλλο θὰ ἐξιστορήσουμε τὴ φοβερή της συνέχεια καὶ τὸ τέλος της.